

Sporcuların sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Mehmet Vakıf DURMUŞOĞLU¹ , Yener AKSOY² , İbrahim GENÇGÖR³ ,
Zekeriya ÇELİK⁴ , Yaşar ÇORUH⁵

¹M.E.B. Hacı Mehmet Kalay Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi, Kahramanmaraş, Türkiye

²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Samsun, Türkiye

³Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi Samsun, Türkiye

⁴Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli, Türkiye

⁵Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ağrı, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.10028107

Gönderi Tarihi/Received:

Kabul Tarih/Accepted:

Online Yayın Tarihi/Published:

10.04.2023

04.09.2023

29.10.2023

Öz

Bu araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kişilik özellikleri ve sportmenlik anlayışlarının bazı parametrelere göre incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 yılı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu basit örnekleme yöntemi ile seçilen ve gönüllü olarak araştırmamıza katılan 121 kadın ve 131 erkek, toplam 252 spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin fair play anlayışlarını tespit edebilmek için 20 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan "Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları; Sosyal Normlara Uyum, Kurallara ve Yönetime Saygı, Sporda Sorumluluklara Bağlılık, Rakibe Saygı alt boyutlarıdır. Katılımcıların kişilik özelliklerini belirlemek için ise "On-Maddeli Kişilik Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları; Deneyime Açıklık, Sorumluluk, Dışa dönlük, Yumuşak başlılık, Duygusal Dengelilik beş maddelik alt boyuttan oluşmaktadır. Cinsiyet, sınıf ve spor yapma değişkenine göre gruplar arasında farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Aile gelir durumuna göre "Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği" alt boyutunda farklılık vardır. Bireysel sporcu, takım sporcusu ve hiç spor yapmayanların "on maddeli kişilik ölçeği alt boyutunda da farklılık vardır. Elde edilen sonuçlara göre benzer sosyo ekonomik düzeyde olan öğrencilerin benzer sportmenlik ve kişilik özellikler gösterdikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Sportmenlik, Spor

Investigation of sportsmanship understanding and personal features of athletes

Abstract

In this research, it is aimed to examine and evaluate the personality traits and sportsmanship understanding of the students of the faculty of sports sciences according to some parameters. The population of the research consists of the students of Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences at Ondokuz Mayıs University in 2021-2022. The study's sample group consists of 121 women and 131 men, a total of 252 students studying at the faculty of sports sciences, who were selected by the simple sampling method and participated in our research voluntarily. The "Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale", consisting of 20 items and four sub-dimensions, was used to determine students' understanding of fair play. Sub-dimensions of the scale; Compliance with Social Norms, Respect for Rules and Management, Commitment to Responsibilities in Sports, Respect for Competitors are sub-dimensions. The "Ten-Item Personality Scale" was used to determine the personality characteristics of the participants. Subdimensions of the scale Openness to Experience, Responsibility, Extraversion, Compassion, and Emotional Stability consist of five sub-dimensions. There was no difference between the groups according to gender, class and sports ($p>0,05$). There is a difference in the "Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale" sub-dimension according to family income. There is also a difference in the ten-item personality scale sub-dimension of individual athletes, team athletes and those who have never done sports. According to the results obtained, it can be said that students with similar socio-economic levels show similar sportsmanship and personality traits.

Keywords: Personality, Sportsmanship, Sport

Sorumlu Yazar/Corresponded Author: M. Vakıf DURMUŞOĞLU, **E-posta/e-mail:** m.vakifdurmusoglu@gmail.com

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Bireyin içinde yaşadığı topluma uyumlu olup onunla sağlıklı ilişkiler kurabilmesi için bedensel, ruhsal ve zihinsel olarak sağlıklı olması gereklidir. Spor, bireylerde ve toplumda sağlıklı ilişkilerin oluşmasını sağlayan, kurallara saygıyı öğreten ve sosyal barışa inanmış kişiler kazandıran bir araçtır (Güven, 1999). Spor, insanın doğasında bulunan saldırganlığa barışçı boşalma olanakları sağlamakta, saldırganlık güdüsünün denetim altına alınması için uygun bir yarış ortamı oluşturmaktadır (İnal, 2003).

Bir eğitim aracı olan spor, toplumun tüm kesimleri tarafından kullanılmaktadır. Eğitim olarak görülen sportlardan gerekli verimliliği elde etmek mümkündür (Arslanoğlu, 2021; Eliöz ve ak., 2016). Spor ahlakının temelini oluşturan ilkelere en önemlisi etik ve sportmenliktir (Şahin, 1998). Sportmenlik; samimiyet, cesaret, sabır, kendini kontrol etme, başkalarına saygı duyma, kibarlık, asalet sahibi olma gibi özelliklerin önemini vurgulayan kavramlardır (Koç, 2013). Sportmenlik başlarda insan onuruna gösterilen saygının ifadesi olarak kendini göstermiş ve sporun her türünde ve her aşamasında dürüst olarak oyun oynamaya neden olan ahlaki prensip olarak kendini kabul ettirmiştir (Pehlivan, 2004). Sporcuların oyunu oynamaya nasıl yönlendirdiği sportmenlik kavramını tanımlar. Ayrıca, başarıya ulaşmak için çabalarken adalet, dürüstlük ve kurallara saygı gösterme kararlılığını sürdürme çabasının adıdır sportmenlik.

Sportmenlik, sosyal kurallara, rakiplere, normlara ve düzenlemelere saygı ve bağlılıkla spora katılım ve spor için sorumluluk konusunda olumsuz bir yaklaşımın olmaması olarak da tanımlanmaktadır (Göksel ve Zorba, 2017). Keating (2007), sportmenliğin doğruluk, sabır, öz kontrol, öz saygı, adalet, bağışlama, büyüklük ve nezaket gibi özellikleri içerdiğini vurgulamıştır. Başka bir kaynakta sportmenlik, spor ve aktiviteyi adalet, ahlak, saygı ve arkadaşlık gibi uygun davranışlarla güzelleştirme istek ve kültürü olarak tanımlanmıştır (Ellis, Henderson, Paisley, Silverberg & Wells, 2004).

Sportmenliğin temelini saygı oluşturmaktadır. Saygı, insanın kendi kişiliğiyle başkalarının kişiliğinin arasındaki sınırı bilip o sınırı aşmaması, kendi aleyhine dahi olsa başkasının hakkına, hukukuna özen göstermesidir (Demircan, 2017).

Kişilik, bireyi diğerlerinden ayıran özelliklerin bütünü olarak tanımlanabilir. Her ne kadar kişiliğin sabit ve değişmez olduğu belirtilse de yaşadığımız ortamın sosyokültürel özelliklerinin de genetik kadar kişilik üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Cloninger, 2004). Bireyin içinde bulunduğu şartlar iletişimin artmasına, iletişim sürecinin doğru yönetilmesine eksikliklerin giderilmesine olanak sağlar (Dinçer ve ark., 2014). Bu durumu kişilik gelişimine etki edebilir.

Kişilik; bireyin düşünme, hareket etme, hissetme ve davranma yollarının toplamı ve bireyi diğer bireylerden ayıran özelliklerdir (D'Souza ve Saelee, 2014). Mount ve ark. (2005) ise kişiliği; bireylerin zaman içinde kalıcı hale gelen duygusal, davranışsal ve bilişsel yapılarının nedenlerini belirlemede bir araya gelmiş, psikolojik özelliklerinin izlerini taşıyan ve bireylerin kim olduğunu gösteren özellikleridir şeklinde tanımlamaktadırlar. Kişilik genetik ve dış çevrenin etkileyici sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişilik, şahsiyetin içsel ve dışsal faktörlerle kurduğu iletişim, bireyi diğer bireylerden farklı kılan tutarlı ilişkiler biçimi olarak da tanımlanabilir (Cüceloğlu, 1993).

Sporun bireydeki kişilik gelişimine olumlu katkısı olduğu bilinmektedir (Acar ve ark., 2023). Hills ve Argyle (1998) serbest zaman aktivitelerinin yarattığı pozitif duygu durumlarını ve bunların kişilikle etkisini inceledikleri çalışmalarında, her türlü serbest zaman etkinliğinin pozitif duygu durumlarının kaynağı olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bu aktivitelerin her birinin dışadönük kişilik özelliği ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Pehlivan ve Ada, 2011).

Bu araştırmanın amacını; spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin sportmenlik davranışları üzerinde ne kadar etkili olduğunu kapsamlı bir şekilde araştırmak ve incelemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerinde genel tarama modeline uygun bir şekilde yürütülmüştür. Tarama modeli, geçmişte olmuş bir olayı veya hala devam eden bir durumu var olduğu gibi betimlemeyi hedefleyen bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu şekliyle tanımlanmaya çalışılır. Bu çalışmada betimsel araştırma türlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir örnek veya örneklem üzerinde yapılan taramadır. Tarama yöntemi geçmişte olmuş olan veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2014).

Araştırmanın evrenini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde 1, 2, 3, ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören toplam 252 sporcu oluşturmaktadır. Tüm sporcular araştırmaya gönüllülük esasına dayanarak katılmıştır.

Araştırmada ölçeklerin uygulanabilmesi ve verilerin toplanabilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 30.06.2022 tarih ve 2022/658 sayılı kararı ile onay alınmıştır.

Veri toplama araçları

Bu çalışmada Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin fair play anlayışlarını ölçmek için Vallerand ve arkadaşlarının (1997) geliştirdiği ve Balçıkanlı (2010) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan “Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği” kullanılmıştır.

Balçıkanlı (2009) da çalışmasında bu ölçeğin “sosyal normlara uyum (1/5)”, “kurallar ve yönetime saygı (6/10)”, “sporda sorumluluklara bağlılık (11/15)” ve “rakibe saygı (16/20)” alt boyutlarını ele almıştır. Ölçek Likert tipi (1. Hiçbir zaman, 2. Nadiren, 3. Ara sıra, 4. Çoğu zaman, 5. Her zaman) 5'likert tipi ölçektir. Katılımcıların kişilik özelliklerini belirlemek için ise Gosling ve arkadaşlarının (2003) tarafından geliştirilen ve Atak (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan “On-Maddeli Kişilik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5 alt boyuttan (dışa dönüklük, yumuşak başlılık, sorumluluk, duygusal dengesizlik, deneyime açılık) oluşmaktadır. Ölçekte 10 madde olmakla beraber her alt boyut 2 maddeden oluşup bu maddelerden 1 tanesi ise ters kodlanmaktadır. Bu alt boyutlardan alınan puanlara göre kişilerin ne tip bir kişilik özelliklerine sahip oldukları ortaya çıkmaktadır (Atak, 2013). Ölçek Likert tipi (1. Hiç katılmıyorum, 7. Tamamen katılıyorum) 7 dereceden oluşmaktadır.

Verilerin analizi

Katılımcıların ölçek maddelerine verdiği cevapların tutarlılığını kontrol etmek için güvenilirlik kat sayıları tahmin edildi. Normallik varsayımı kontrol etmek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi kullanıldı. Cinsiyet gibi 2 grup karşılaştırmaları için Student t test, gelir düzeyi gibi 3 ve daha fazla grup karşılaştırmaları için tek yönlü varyans analizi One-Way Anova ve Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 1'de verilmiştir

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Cinsiyet	n	%	Spor yapıyor musunuz?	n	%
Erkek	131	52,0	Evet	236	93,7
Kız	121	48,0	Hayır	16	6,3
Toplam	252	100,0	Toplam	252	100,0
Ailenizin ortalama aylık geliri?	n	%	Uğraş verdiğiniz spor branşı?	n	%
0-4250 tl	53	21,0	Bireysel	94	37,3
4250-7000 tl	101	40,1	Takım	116	46,0
7000 tl ve üzeri	98	38,9	Dövüş	42	16,7
Toplam	252	100,0	Toplam	252	100,0
Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?	n	%	Ne tür spor yapıyorsunuz?	n	%
Sıfır yıl	5	2,0	Takım	75	29,8
Bir yıl	10	4,0	Bireysel	165	65,5
İki yıl	12	4,8	Hiçbir yapmıyorum	12	4,8
Üç yıl ve üzeri	225	89,3	Toplam	361	100,0
Toplam	252	100,0			
Sınıfınız	n	%			
Bir sınıf	65	25,8			
İki sınıf	62	24,6			
Üç sınıf	63	25,0			
Dört sınıf	62	24,6			
Toplam	252	100			

Araştırmaya gönüllü olarak katılan bireylerin % 52,0'ı erkek , % 93,7'si spor yapan, % 46,0'nın uğraş verdiğiniz spor branşı takım sporu olan, % 65,5'nin yaptığı spor türünün bireysel spor olan, % 34,5'nin 20-21 yaş aralığında olan, % 25,8'i birinci sınıf öğrencisi olan, % 89,3'ü 3 yıl ve üzeri spor yapan, aile ortalama aylık geliri 4250-7000 tl olan % 40,1 öğrencilerden oluşmaktadır (Tablo 1).

Tablo 2. Cinsiyete göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	Kadın	131	20,95	3,51	0,978
	Erkek	121	20,93	3,67	
Kurallara ve Yönetime Saygı	Kadın	131	20,70	3,22	0,781
	Erkek	121	20,59	3,37	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	Kadın	131	20,95	3,30	0,263
	Erkek	121	20,45	3,65	
Rakibe Saygı	Kadın	131	19,69	4,17	0,522
	Erkek	121	19,36	4,01	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	Kadın	131	82,29	12,62	0,560
	Erkek	121	81,34	13,28	
Deneyime Açıklık	Kadın	131	8,91	2,13	0,268
	Erkek	121	8,62	1,99	
Sorumluluk	Kadın	131	9,15	2,02	0,024
	Erkek	121	8,59	1,93	
Dışa dönüklük	Kadın	131	11,24	2,61	0,567
	Erkek	121	11,40	1,98	
Yumuşak başlılık	Kadın	131	9,31	2,31	0,050
	Erkek	121	8,79	1,82	
Duygusal Dengelilik	Kadın	131	9,03	2,00	0,071
	Erkek	121	8,59	1,86	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Kadın	131	47,64	7,16	0,032
	Erkek	121	45,99	4,60	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre kişilik ölçeği ve alt boyutlarında; yumuşak başlılık alt boyutunda ve sorumluluk alt boyutu hariç anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Anlamlı farklılık tespit edilen yumuşak başlılık alt boyutunda (9,31) ve sorumluluk (9,15) alt boyutlarının her ikisinde de kadın değerleri yüksek çıkmıştır ($P>0,05$; Tablo 2).

Tablo 3. Okudukları sınıfa göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Sınıf	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	1.sınıf	65	21,42	2,98	0,213
	2.sınıf	62	20,56	3,84	
	3.sınıf	63	20,37	3,96	
	4.sınıf	62	21,40	3,43	
Kurallara ve Yönetime Saygı	1.sınıf	65	21,18	2,80	0,179
	2.sınıf	62	20,13	3,66	
	3.sınıf	63	20,25	3,61	
	4.sınıf	62	21,00	2,95	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	1.sınıf	65	21,35	3,01	0,286
	2.sınıf	62	20,50	3,42	
	3.sınıf	63	20,21	3,91	
	4.sınıf	62	20,76	3,50	
Rakibe Saygı	1.sınıf	65	20,08	3,93	0,242
	2.sınıf	62	19,18	4,31	
	3.sınıf	63	18,86	4,50	
	4.sınıf	62	20,02	3,52	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	1.sınıf	65	84,03	10,82	0,165
	2.sınıf	62	80,37	13,97	
	3.sınıf	63	79,68	14,55	
	4.sınıf	62	83,18	11,84	
Deneyime Açıklık	1.sınıf	65	9,05	1,85	0,589
	2.sınıf	62	8,71	1,93	
	3.sınıf	63	8,76	2,20	
	4.sınıf	62	8,55	2,27	
Sorumluluk	1.sınıf	65	8,63 ab	1,98	0,005
	2.sınıf	62	8,34 b	1,79	
	3.sınıf	63	9,52 a	1,94	
	4.sınıf	62	9,03 ab	2,08	
Dışa dönüklük	1.sınıf	65	11,51	2,50	0,654
	2.sınıf	62	11,06	2,37	
	3.sınıf	63	11,21	2,32	
	4.sınıf	62	11,48	2,11	
Yumuşak başlılık	1.sınıf	65	9,48	2,07	0,059
	2.sınıf	62	8,48	2,18	
	3.sınıf	63	9,11	2,07	
	4.sınıf	62	9,16	2,00	
Duygusal Dengelilik	1.sınıf	65	8,63	1,93	0,582
	2.sınıf	62	8,68	1,83	
	3.sınıf	63	9,05	2,07	
	4.sınıf	62	8,92	1,97	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	1.sınıf	65	47,29	5,71	0,127
	2.sınıf	62	45,27	5,03	
	3.sınıf	63	47,65	6,63	
	4.sınıf	62	47,15	6,77	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu sınıfa göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf durumuna göre kişilik ölçeği alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 3).

Tablo 4. Uğraş verdiğiniz spor branşı durumuna göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Uğraş verdiğiniz spor branşı	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	Bireysel	94	21,21	3,43	0,537
	Takım	116	20,67	3,63	
	Dövüş	116	21,07	3,82	
	Toplam	252	20,94	3,58	
Kurallara ve Yönetime Saygı	Bireysel	94	20,82	3,34	0,498
	Takım	116	20,39	3,22	
	Dövüş	35	20,98	3,36	
	Toplam	252	20,65	3,28	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	Bireysel	94	20,88	3,39	0,819
	Takım	116	20,64	3,59	
	Dövüş	35	20,52	3,42	
	Toplam	252	20,71	3,48	
Rakibe Saygı	Bireysel	94	19,99	3,89	0,387
	Takım	116	19,22	4,18	
	Dövüş	35	19,40	4,29	
	Toplam	252	19,54	4,09	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	Bireysel	94	82,90	12,67	0,540
	Takım	116	80,91	13,15	
	Dövüş	35	81,98	12,96	
	Toplam	252	81,83	12,92	
Deneyime Açıklık	Bireysel	94	8,81	2,22	0,386
	Takım	116	8,61	1,91	
	Dövüş	35	9,12	2,13	
	Toplam	252	8,77	2,06	
Sorumluluk	Bireysel	94	9,12	2,21	0,094
	Takım	116	8,59	1,71	
	Dövüş	35	9,17	2,12	
	Toplam	252	8,88	1,99	
Dışa dönüklük	Bireysel	94	11,70	2,19	0,128
	Takım	116	11,09	2,35	
	Dövüş	35	11,10	2,47	
	Toplam	252	11,32	2,32	
Yumuşak başlılık	Bireysel	94	9,40	2,15	0,020
	Takım	116	8,66	1,98	
	Dövüş	35	9,40	2,18	
	Toplam	252	9,06	2,10	
Duygusal Dengelilik	Bireysel	94	8,76	1,92	0,913
	Takım	116	8,87	1,95	
	Dövüş	35	8,81	2,05	
	Toplam	252	8,82	1,95	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Bireysel	94	47,79	6,78	0,046
	Takım	116	45,82	5,35	
	Dövüş	35	47,60	6,21	
	Toplam	252	46,85	6,11	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, uğraş verdiğiniz spor branşı durumuna göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uğraş verdiğiniz spor branşı durumuna göre kişilik ölçeği alt boyutlarında, yumuşak başlılık alt boyutu hariç anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Anlamlı farklılık tespiti yapılan yumuşak başlılık (9,40)

alt boyutunda bireysel ve dövüş sporu ile uğraşanların değerleri aynı çıkmıştır ($P>0,05$; Tablo 4).

Tablo 5. Spor yapma durumuna göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Spor Yapma	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	Evet	236	20,95	3,61	0,826
	Hayır	16	20,75	3,26	
Kurallara ve Yönetime Saygı	Evet	236	20,69	3,27	0,417
	Hayır	16	20,00	3,46	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	Evet	236	20,73	3,51	0,691
	Hayır	16	20,38	3,05	
Rakibe Saygı	Evet	236	19,53	4,10	0,879
	Hayır	16	19,69	4,17	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	Evet	236	81,90	12,94	0,745
	Hayır	16	80,81	13,01	
Deneyime Açıklık	Evet	236	8,78	2,08	0,869
	Hayır	16	8,69	1,82	
Sorumluluk	Evet	236	8,87	2,01	0,707
	Hayır	16	9,06	1,65	
Dışa dönüklük	Evet	236	11,27	2,33	0,225
	Hayır	16	12,00	2,19	
Yumuşak başlılık	Evet	236	9,05	2,11	0,714
	Hayır	16	9,25	2,05	
Duygusal Dengelilik	Evet	236	8,83	1,97	0,783
	Hayır	16	8,69	1,66	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Evet	236	46,79	6,23	0,572
	Hayır	16	47,69	3,86	

Yapılan araştırmada spor yapan ve yapmayan katılımcıların, çok boyutlu sportmenlik yönelimi ve kişilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($P>0,05$; Tablo 5).

Tablo 6. Ne tür spor yapıyorsunuz durumuna göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Ne tür spor yapıyorsunuz	n	Ortalama	SS	P-değeri
Sosyal Normlara Uyum	Takım	75	20,52	3,87	0,416
	Bireysel	165	21,16	3,44	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	20,58	3,63	
	Toplam	252	20,94	3,58	
Kurallara ve Yönetime Saygı	Takım	75	20,24	3,16	0,296
	Bireysel	165	20,88	3,30	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	20,00	3,79	
	Toplam	252	20,65	3,28	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	Takım	75	20,40	3,53	0,595
	Bireysel	165	20,87	3,46	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	20,42	3,50	
	Toplam	252	20,71	3,48	
Rakibe Saygı	Takım	75	18,67	4,28	0,089
	Bireysel	165	19,92	3,94	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	19,75	4,47	
	Toplam	252	19,54	4,09	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	Takım	75	79,83	13,25	0,240
	Bireysel	165	82,82	12,62	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	80,75	14,60	
	Toplam	252	81,83	12,92	
Deneyime Açıklık	Takım	75	8,40	2,03	0,180
	Bireysel	165	8,93	2,11	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	8,92	1,38	
	Toplam	252	8,77	2,06	
Sorumluluk	Takım	75	8,51	1,79	0,108
	Bireysel	165	9,07	2,10	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	8,58	1,24	
	Toplam	252	8,88	1,99	
Dışa dönüklük	Takım	75	11,09	2,33	0,565
	Bireysel	165	11,39	2,33	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	11,67	2,23	
	Toplam	252	11,32	2,32	
Yumuşak başlılık	Takım	75	8,55	1,95	0,037
	Bireysel	165	9,30	2,12	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	9,08	2,27	
	Toplam	252	9,06	2,10	
Duygusal Dengelilik	Takım	75	8,68	1,81	0,665
	Bireysel	165	8,90	2,04	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	8,58	1,56	
	Toplam	252	8,82	1,95	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	Takım	75	45,23	5,17	0,021
	Bireysel	165	47,59	6,51	
	Hiçbir spor yapmıyorum	12	46,83	3,81	
	Toplam	252	46,85	6,11	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin ne tür spor yapıyorsunuz durumuna göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin ne tür spor yapıyorsunuz durumuna göre kişilik ölçeği ve alt boyutlarında, yumuşak başlılık alt boyutu hariç anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Anlamlı farklılık tespiti yapılan yumuşak başlılık alt boyutunda bireysel spor yapanların değersel oranı yüksek çıkmıştır ($P>0,05$; Tablo 6).

Tablo 7. Kaç yıldır spor yapıyorsunuz durumuna göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Kaç yıldır spor yapıyorsunuz	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	0	5	20,20	1,30	0,926
	1	10	20,40	3,57	
	2	12	20,92	2,84	
	3	225	20,98	3,66	
	4 ve üzeri	252	20,94	3,58	
Kurallara ve Yönetime Saygı	0	5	19,20	3,11	0,397
	1	10	19,60	4,62	
	2	12	21,58	1,83	
	3	225	20,68	3,28	
	4 ve üzeri	252	20,65	3,28	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	0	5	19,20	2,39	0,811
	1	10	20,80	3,68	
	2	12	20,75	2,09	
	3	225	20,74	3,55	
	4 ve üzeri	252	20,71	3,48	
Rakibe Saygı	0	5	21,20	3,03	0,315
	1	10	18,60	4,79	
	2	12	21,25	2,45	
	3	225	19,45	4,14	
	4 ve üzeri	252	19,54	4,09	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	0	5	79,80	7,29	0,806
	1	10	79,40	15,90	
	2	12	84,50	6,80	
	3	225	81,84	13,15	
	4 ve üzeri	252	81,83	12,92	
Deneyime Açıklık	0	5	8,40	1,67	0,811
	1	10	9,10	1,37	
	2	12	8,33	1,92	
	3	225	8,79	2,11	
	4 ve üzeri	252	8,77	2,06	
Sorumluluk	0	5	8,40	0,89	0,544
	1	10	8,10	1,29	
	2	12	8,67	2,02	
	3	225	8,94	2,03	
	4 ve üzeri	252	8,88	1,99	
Dışa dönüklük	0	5	11,20	1,10	0,152
	1	10	10,60	1,90	
	2	12	10,00	3,41	
	3	225	11,42	2,28	
	4 ve üzeri	252	11,32	2,32	
Yumuşak başlılık	0	5	9,00	1,58	0,857
	1	10	8,50	1,84	
	2	12	9,17	2,12	
	3	225	9,08	2,13	
	4 ve üzeri	252	9,06	2,10	
Duygusal Dengelilik	0	5	9,60	1,67	0,391
	1	10	9,00	1,83	
	2	12	9,58	1,88	
	3	225	8,75	1,96	
	4 ve üzeri	252	8,82	1,95	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	0	5	46,60	3,91	0,768
	1	10	45,30	2,26	
	2	12	45,75	6,96	
	3	225	46,98	6,23	
	4 ve üzeri	252	46,85	6,11	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Kaç yıldır spor yapıyorsunuz durumuna göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, kaç yıldır spor yapıyorsunuz durumuna göre, kişilik ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 7).

Tablo 8. Ailenizin ortalama aylık geliri durumuna göre sporcularda sportmenlik anlayışlarının ve kişilik özelliklerinin incelenmesi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Ortalama aylık gelir	n	Ort.	SS	P
Sosyal Normlara Uyum	0-4250 tl	53	21,87	3,35	0,066
	4250-7000 tl	101	20,93	3,39	
	7000 tl ve üzeri	98	20,45	3,82	
	Toplam	252	20,94	3,58	
Kurallara ve Yönetime Saygı	0-4250 tl	53	21,28	3,58	0,069
	4250-7000 tl	101	20,86	3,19	
	7000 tl ve üzeri	98	20,08	3,16	
	Toplam	252	20,65	3,28	
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	0-4250 tl	53	21,96	3,13	0,010
	4250-7000 tl	101	20,53	3,44	
	7000 tl ve üzeri	98	20,21	3,56	
	Toplam	252	20,71	3,48	
Rakibe Saygı	0-4250 tl	53	20,21	3,94	0,254
	4250-7000 tl	101	19,63	4,20	
	7000 tl ve üzeri	98	19,07	4,05	
	Toplam	252	19,54	4,09	
Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği	0-4250 tl	53	85,32	12,76	0,043
	4250-7000 tl	101	81,96	12,70	
	7000 tl ve üzeri	98	79,82	12,95	
	Toplam	252	81,83	12,92	
Deneyime Açıklık	0-4250 tl	53	9,34	1,92	0,076
	4250-7000 tl	101	8,64	2,07	
	7000 tl ve üzeri	98	8,59	2,10	
	Toplam	252	8,77	2,06	
Sorumluluk	0-4250 tl	53	8,68	1,92	0,535
	4250-7000 tl	101	9,04	1,82	
	7000 tl ve üzeri	98	8,83	2,20	
	Toplam	252	8,88	1,99	
Dışadönüklük	0-4250 tl	53	11,70	2,09	0,295
	4250-7000 tl	101	11,35	2,39	
	7000 tl ve üzeri	98	11,08	2,37	
	Toplam	252	11,32	2,32	
Yumuşak başlılık	0-4250 tl	53	8,87	2,15	0,409
	4250-7000 tl	101	9,28	2,03	
	7000 tl ve üzeri	98	8,95	2,15	
	Toplam	252	9,06	2,10	
Duygusal Dengelilik	0-4250 tl	53	9,08	1,97	0,556
	4250-7000 tl	101	8,74	1,88	
	7000 tl ve üzeri	98	8,76	2,01	
	Toplam	252	8,82	1,95	
On-Maddeli Kişilik Ölçeği	0-4250 tl	53	47,66	6,01	0,345
	4250-7000 tl	101	47,05	5,59	
	7000 tl ve üzeri	98	46,20	6,65	
	Toplam	252	46,85	6,11	

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, ailenizin ortalama aylık geliri durumuna göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde, sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutu hariç anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Anlamlı farklılık gösteren sporda sorumluluklara bağlılık (21,96) alt boyutunda 0-4250 tl aralığındaki soruya verilen cevap oranı yüksek çıkmıştır ($P>0,05$). Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, ailenizin ortalama aylık geliri durumuna göre kişilik ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($P>0,05$; Tablo 8).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor bilimleri fakültesinde okuyan üniversite öğrencilerinin beden eğitimi etkinliklerinde sportmenlik davranış biçimlerinin içeriğinin irdelenip açık ve net bir şekilde ortaya çıkarılması çok önemli olmakla beraber sportmenlik anlayış biçiminin daha fazla gelişimine mutlaka katkıda bulunacaktır. Sportmenlik anlayışı ne anlama geldiğinin iyi anlaşılması sonucunda daha farklı, geliştirici uygulamalarında ileride başarılı olması mümkündür. Bu doğrultuda sportmenlik anlayışının tüm yönleriyle ele alınıp çeşitli çalışmalar yapılması sportmenliğe katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma, 2021-2022 Eğitim-Öğretim döneminde, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ve sportmenlik anlayışlarının bazı parametrelere göre incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

Araştırmamızda, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Başka bir çalışmada bizim çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılığın olduğu “sporda sorumluluklara bağlılık” alt boyutunda erkeklerin ortalama puanları kadınların ortalama puanlarından yüksek olduğu belirtilmiştir. Diğer alt boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark çıkmamasına karşın; kadınların ortalama puanları erkeklere oranla yüksel olduğu belirtilmiştir (Kılıç, 2019). Gürpınar ve Kurşun (2013) araştırmalarında kadınların sportmenlik yönelimi ortalama puanları tüm boyutlarda erkeklerden daha yüksek olduğunu sonucuna varmışlardır. Ayrıca, Gümüş vd., (2016) erkek öğrencilerin kadın öğrencilere nazaran sertliğe daha yatkın oldukları sonucuna varmışlardır.

Çalışmamızda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre kişilik ölçeği ve alt boyutlarında sorumluluk ve yumuşak başlılık alt boyutu hariç anlamlı farklılığa

rastlanmamıştır. Başka bir çalışmada bizim çalışmamızı aynı paralellikte sonuçlarla destekler niteliktedir. Başka bir çalışmada da sporcuların cinsiyet durumuna göre kişilik özellikleri açısından istatistik verilerine baktığımız da dışa dönüklük-içe dönüklük boyutlarında guruplar arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespiti yapılamamıştır (Ulucan & Bahadır, 2011).

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıf durumuna göre kişilik değerlendirmemizde tüm alt boyutlarda anlam farklılığı görülmez iken; (Kılıç, 2019)'a göre araştırma yapılan grubun sınıf değişkeni açısından sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Anlamlı farklılığa rastlanan sporda sorumluluklar alt boyutunda birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ortalama puan açısından diğer 2, 3 ve 4 sınıftan daha yüksektir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, uğraş verdiğiniz spor branşı durumuna göre, çok boyutlu sportmenlik çalışmamızın tam tersi sonucuna rastlanmıştır. Ekmekçi, (2020)'nin yaptığı çalışmaya göre; sporcuların spor türüne göre, sportmenlik anlayış düzeylerinde farklılığa rastlanmıştır. Araştırmamızda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, uğraş verdiğiniz spor branşı durumuna göre kişilik ölçeği alt boyutlarında, yumuşak başlılık alt boyutu hariç anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Başka bir araştırmada bizim çalışmamızda anlam farklılığı bulduğumuz alt boyut yumuşak başlılık iken diğer araştırmacının anlam farklılığı bulduğu alt boyut sporda sorumluluk alt boyutu olmuştur. Tüm alt boyutlarda benzer sonuçlar örtüşmüştür, sadece bir alt boyut örtüşmemiştir. Kılıç, (2019) yaptığı çalışmasında, spor branşı durumu açısından çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinin temel alt boyutları üzerinde etkisinin anlamlı olduğunu, spor branşı ana etkisi bakımından ise sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Anlamlı farklılık bulunan sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutunda takım sporu ile uğraşanların ortalama puanı bireysel spor ile uğraşanlara oranla yüksek çıktığını tespit etmiştir. Karanfil ve ark., (2017) bir başka araştırmada, öğrencilerin spor yapma durumları irdelenerek sportmenlik geneli ile uygunsuz davranışlardan kaçınma alt boyutlarında anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Yapılan araştırmamızda sporla ilgilenen veya ilgilenmeyen katılımcıların kişilik düzeyleri arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir.

Araştırmamızda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin ne tür spor yapıyorsunuz durumuna göre; çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Bizim çalışmamızdan farklı bir araştırmada farklı sonuçlara rastlanmıştır. Kılıç, (2019)'a göre ise yapılan spor branş değişkeni değerlendirmesinde çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinin alt boyutları üzerinde temel etkisi anlamlı farklılık gösterdiği, spor branşı

ana etkisi bakımından yalnızca sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutunda anlamın farklılaştığı tespitini yapmıştır. Anlamli farklılık bulunan sporda sorumluluklara bağlılık alt boyutunda takım sporu ile uğraşanların ortalama puanları bireysel spor ile ilgilenenlere göre yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmamızda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, kaç yıldır spor yapıyorsunuz durumuna göre, çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeğinde anlamli farklılık tespit edilememiştir. Bir başka araştırmada, araştırmamızla tam tersi sonuçlara rastlanmıştır. Ulukan, (2021)'in yaptığı araştırma çerçevesinde, spor yapma yıllarına göre karşılaştırıldığında öğrencilerin çok boyutlu sportmenlik rakibe saygı alt boyutunda bir ve iki yıl spor yapanlarda anlamli farklılığa rastlanmıştır. Spora yeni başlayanların spora daha önceden başlayanlara göre sportmenlik yönelim düzeylerinin daha yüksek olduğu tespiti yapılmıştır. Bunun nedenlerinin spora ilk başlanan yıllarda sporcuların kurallara daha riayet etmesi ve önemsemesi zaman geçtikçe farklı düşüncelere kapılıp başarı, ekonomik kazançların ön plana çıkması ve farklı düşüncelerin etkisiyle sportmenlik düzeylerinden sapmalar olduğu düşünülmektedir.

Araştırmamızda, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, kaç yıldır spor yapıyorsunuz durumuna göre; kişilik ölçeği ve alt boyutlarında, yumuşak başlılık alt boyutu hariç anlamli farklılık tespit edilememiştir. Farklı bir araştırmada bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Araştırmada, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, ailenizin ortalama aylık gelir durumuna göre çok boyutlu sportmenlik araştırmamız çerçevesinde, öğrencilerin centilmenlik düzeyleri aile yaşam koşulları ve refah seviyesi açısından istatistiksel bakımdan anlamli fark ortaya çıkmamıştır. (Kılıç, 2019)'un çalışması bizim çalışmamız ile örtüşür niteliktedir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin, ailenizin ortalama aylık geliri durumuna göre kişilik ölçeği değerlendirmemiz çevresinde farklı sonuçlar olduğu da görülmüştür. Özkurt, (2015)'e göre; katılımcıların kişilik özelliklerine yönelik söylemleri aile aylık kazancına göre anlamli farklılık tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

1. Spora başlanan ilk yıllardan itibaren sporcularına etik ve ahlaki kuralların öğretilmesi ve benimsetilmesi,
2. Sporun içinde olan tüm paydaşların sportmenlik kurallarına bağlı kalması ve eğitimlerle bunların geliştirilmesi,
3. Spor eğitimi veren üniversitelerde bu ahlaki kuralların ders olarak okullarda işletilmesi,

4. Sporcuların ve sporun paydaşı olmuş bireylerin bakış açılarını eğitimle geliştirerek daha üst seviyeye çıkarılması,
5. Sporcu ve sporun içinde olan antrenör, yönetici ve tüm çalışanlarının olumlu davranışlarını geliştirici eğitimlerin sürekli hale gelmesi,
6. İyi kişilikli bir bireyin ancak gerekli eğitimlerin küçük yaşlarda alınan eğitim ile mümkün olacağı ve iyi kişilikli bir birey olma adımları erken yaşlardan itibaren atılacağı düşünülürse eğitim süreçlerinin en iyi şekilde geçirilmesi,
7. Kişilik gelişim süreçleri ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte ve de sürekli gelişime açık bir şekilde tasarlanmalı ve uygulanması sağlanmalıdır.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

In order for the individual to be compatible with the society person lives in and to establish healthy relations with it, person must be physically, mentally and emotionally healthy. Sports is a tool that ensures the formation of healthy relationships in individuals and society, teaches respect for rules and brings people who believe in social peace (Güven, 1999). Sport provides peaceful ejaculation opportunities to the aggression inherent in the human nature, and creates a suitable racing environment for controlling the aggression motive (İnal, 2003).

Sportsmanship is also defined as the absence of a negative attitude towards sports participation and responsibility for sports, with respect and adherence to social rules, competitors, norms and regulations (Göksel & Zorba, 2017). Keating (2007), he emphasized that sportsmanship includes features such as accuracy, patience, self-control, self-respect, justice, forgiveness, greatness and kindness. Respect is the basis of sportsmanship. Respect is knowing the boundary between one's own personality and the personality of others and not exceeding that boundary, and paying attention to the rights and laws of others even if it is against oneself (Demircan, 2017).

Personality can be defined as the set of characteristics that distinguish an individual from others. Although it is stated that personality is fixed and unchanging, it is known that the socio-cultural characteristics of the environment we live in are as effective on personality as genetics (Cloninger, 2004).

The purpose of this research; The aim of this study is to comprehensively investigate and examine how the personality traits of university students studying at the faculty of sports sciences affect their sportsmanship behaviors.

METHOD

The population of the research consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students studying at Ondokuz Mayıs University Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences. The sample of the study consists of

a total of 252 athletes studying at Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences. All athletes participated in the study on a voluntary basis. Approval was obtained from the Social and Human Sciences Research Ethics Committee of Ondokuz Mayıs University, with the decision dated 30.06.2022 and numbered 2022/658, in order to apply the scales and collect the data in the study.

In this study, the "Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale" developed by Vallerand et al. (1997) and adapted into Turkish by Balçıkanlı (2010) was used to measure the fair play understanding of the students studying at the Yaşar Doğu Faculty of Sports Sciences at Ondokuz Mayıs University.

In order to determine the personality traits of the participants, the "Ten-item Personality Scale" developed by Gosling et al. (2003) and adapted into Turkish by Atak (2013) was used.

RESULTS

In the study, in the personality scale and sub-dimensions of the students of the faculty of sports sciences; no significant difference was found in the sub-dimension of agreeableness and the sub-dimension of responsibility, except for the sub-dimension. Women's values were high in both sub-dimensions of agreeableness and responsibility sub-dimensions, in which a significant difference was detected.

In the research, according to the class of the students of the faculty of sports sciences; no significant difference was found in the multidimensional sportsmanship orientation scale and in the sub-dimensions of the personality scale according to class status.

In the study, no significant difference was found in the personality scale sub-dimensions of the sports sciences faculty students according to the sports branch you are dealing with, except for the agreeableness sub-dimension. In the sub-dimension of agreeableness, in which a significant difference was determined, the values of the individual and those engaged in combat sports were the same.

In the study, no significant difference could be determined between the multidimensional sportsmanship orientation and personality levels of the participants who do and do not do sports.

In the study, no significant difference was found in the personality scale and sub-dimensions, except for the agreeableness sub-dimension, according to what kind of sports the students of the faculty of sports sciences do. In the sub-dimension of agreeableness, in which a significant difference was determined, the value ratio of those who do individual sports was high.

In the study, no significant difference was found in the personality scale and sub-dimensions of the students of the faculty of sports sciences, depending on how many years you have been doing sports.

In the research, according to the average monthly income of the students of the faculty of sports sciences; In the multidimensional sportsmanship orientation scale, no significant difference was found

except for the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports. In the study, no significant difference was found in the personality scale and sub-dimensions of the students of the faculty of sports sciences according to the average monthly income of your family.

DISCUSSION AND CONCLUSION

In our research, according to the gender of the students of the faculty of sports sciences; No significant difference was found in the multidimensional sportsmanship orientation scale and its sub-dimensions. Another study differs from our study. In the sub-dimension of "devotion to responsibilities in sports", where there is a significant difference in terms of gender variable, it was stated that the mean scores of men were higher than the mean scores of women. Although there was no statistically significant difference in other sub-dimensions; it was stated that the average scores of women were higher than that of men (Kılıç, 2019).

Gürpınar & Kurşun (2013) in their study, they concluded that the average scores of women's sportsmanship orientation was higher than men in all dimensions. In addition, Gümüş et al., (2016) concluded that male students are more prone to stiffness than female students.

In our study, no significant difference was found in the personality scale and sub-dimensions of the students of the faculty of sports sciences, except for the sub-dimension of responsibility and agreeableness. Another study supports our study with the same parallel results. In another study, when we looked at the statistical data in terms of personality traits according to the gender of the athletes, no significant difference could be detected between the groups in the dimensions of extraversion-introversion (Ulucan & Bahadır, 2011).

While there is no difference in meaning in all sub-dimensions in our personality assessment according to the class status of the students of the faculty of sports sciences; according to (Kılıç, 2019), a significant difference was found in the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports in terms of the class variable of the research group. In the sub-dimension of responsibilities in sports, in which there is a significant difference, the students studying in the first year are higher than the other 2nd, 3rd and 4th classes in terms of average scores.

The opposite result of our multi-dimensional sportsmanship study was found according to the sports branch status of the students of the faculty of sports sciences. According to the study of Ekmekçi (2020); according to the sports type of the athletes, there was a difference in the level of understanding of sportsmanship. In our research, no significant difference was found in the personality scale sub-dimensions of the students of the faculty of sports sciences, except for the sub-dimension of agreeableness, according to the sports branch you are dealing with. In another study, the sub-dimension we found difference in meaning in our study was agreeableness, while the sub-dimension in which the other researcher found difference in meaning was the sub-dimension of responsibility in sports. Similar results were overlapped in all sub-dimensions, only one sub-dimension did not. In his study, Kılıç (2019)

found that the effect of the multidimensional sportsmanship orientation scale on the basic sub-dimensions was significant in terms of the status of the sports branch, and there was a significant difference in the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports in terms of the main effect of the sports branch. In the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports, where there is a significant difference, the average score of those who engage in team sports is higher than those who engage in individual sports. In another study by Karanfil et al., (2017), a significant difference was found in the sub-dimensions of sportsmanship in general and avoidance of inappropriate behavior by examining the sports status of students.

In our study, no significant difference could be determined between the personality levels of the participants who are or are not interested in sports.

In our research, according to what kind of sports the students of the faculty of sports sciences do; No significant difference was found in the multidimensional sportsmanship orientation scale. Different results were found in a different study from our study. According to Kılıç (2019), in the evaluation of the sports branch variable, the main effect on the sub-dimensions of the multidimensional sportsmanship orientation scale differs significantly, and in terms of the main effect of the sports branch, the meaning differs only in the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports. It was concluded that in the sub-dimension of commitment to responsibilities in sports, where there is a significant difference, the average scores of those who are engaged in team sports are higher than those who are interested in individual sports.

In our research, no significant difference could be found in the multidimensional sportsmanship orientation scale, depending on how many years you have been doing sports among the students of the faculty of sports sciences. In another study, the opposite results were found with our study. In the framework of the research conducted by Ulukan, (2021), a significant difference was found in those who did sports for one and two years in the sub-dimension of multidimensional sportsmanship and respect for the opponent when compared according to the years of playing sports. It has been determined that the sportsmanship orientation levels of those who have just started sports are higher than those who have started sports before. It is thought that the reasons for this are the athletes' observance and care of the rules in the first years of sports, success, economic gains coming to the forefront, and deviations from sportsmanship levels with the effect of different thoughts.

In our research, according to the status of sports sciences faculty students, how many years have you been doing sports; No significant difference was found in the personality scale and its sub-dimensions, except for the agreeableness sub-dimension. A different study supports our research.

In the study, within the framework of our multidimensional sportsmanship research, according to the average monthly income of your family, there was no statistically significant difference in terms of sports sciences faculty students' sportsmanship levels, family living conditions and welfare level. (Kılıç,

2019)'s study is in line with our study. It has also been observed that there are different results around our evaluation of the personality scale of the students of the faculty of sports sciences according to the average monthly income of your family. According to Özkurt (2015); a significant difference was found in the statements of the participants about the personality traits according to the family monthly income.

KAYNAKLAR

- Acar, K., Mor, H., Karakaş, F., Baynaz, K., & Mor, A. (2023). Takım ve bireysel sporcuların empatik eğilimleri ile prososyal-antisosyal davranışları arasındaki ilişki. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28 (2), 150-159. DOI: 10.53434/gbesbd.1211102
- Atak, H. (2013). On-maddeli kişilik ölçeği'nin Türk kültürü'ne uyarlanması. *Nöropsikiyatri Arşivi*, (50), 312-319. doi: 10.4274/npa.y6128.
- Arslanoğlu, C., Acar, K., Mor, A., Baynaz, K., Karakaş, F., İpekoğlu, G., ... et al. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Egzersiz Yapma Durumuna Göre Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 187-198. DOI: 10.17556/erziefd.745549.
- Balçıkanlı, G.S. (2010). Çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 1-10.
- Cloninger, S. C. (2004). *Theories of personality: Understanding persons*. 4th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Cüceloğlu, D. (1993). *İçimizdeki çocuk*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- D' Souza J. B., & Saelee, S. (2014). The Influence of personality traits in relation to choice of major in university. *World Review of Business Research*, 4(3), 84-94.
- Demircan, Ş. (2017). Çocuklarda saygı eğitimi, Retrieved 31.05.2017 from <http://www.mirathaber.com/seyma-demircan-cocuklarda-saygi-egitimi-20-373y.html>
- Diñer, Ö., Karakaş, F., Küçük, H., & Bayram, L. (2014). An evaluation of the communication skills and empathic tendencies of students attending police vocational school of higher education. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 11-21.
- Ekmekci, C. (2020). *Farklı düzeylerde spor yapan sporcuların sportmenlik anlayış düzeyleri ile yaşam kaliteleri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Eliöz, M., Erim, V., Küçük, H., & Karakaş, F. (2016). Hareket algılayıcı bilgisayar oyunlarının beceri öğretimine etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 13-18.
- Ellis, G.D., Henderson, H.L., Paisley., Silverberg, K.E., & Wells, M.S., (2004). Bringing sportsmanship back to your youth sports leagues, *Parks & Recreation*, (39), 46-51.
- Göksel, A. G., & Zorba, E. (2017). The examination of sportsmanship behaviors of beach handball players in Turkey. *Sport Journal*, (58), 82.
- Gümüş, H., Saraçlı, S., Karakullukçu, Ö. F., Doğanay, G., & Kurtipek, S. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinde fair play kavramı. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 2), 430-438.
- Güven, Ö. (1999). *Türklerde spor kültürü*. Geliştirilmiş 2. Baskı, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- İnal, A. N. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karafil, A. Y., Atay, E., Ulaş, M., & Melek, C., (2017). Spora katılımın beden eğitimi dersi sportmenlik davranışları üzerine etkisinin araştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 1-11.
- Karasar, N. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri, *Nobel Yayınları*.

- Keating, J. W. (2007). *Sportsmanship as a moral category*. In W. J. Morgan (Ed.), *Ethics in Sport* (2nd ed., pp. 141-152). Human Kinetics.
- Kılıç, S. (2019). *Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin kişilik özellikleri ile sportmenlik yönelim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü).
- Koç, Y. (2013). Beden eğitimi dersi sportmenlik davranışı ölçeği (BEDSDÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1)*, 96-114.
- Mount M. K., Barrick M. R., Scullen S. M., & Rounds J. (2005). Higher-order dimensions of the big five personality traits and the big six vocational interest types. *Personal Psychology, (58)*, 447-478.
- Özkurt, B. (2015). *Beden eğitimi ve spor yüksek okulunda okuyan öğrencilerin proaktif kişilik özellikleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi Niğde Üniversitesi) Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı.
- Pehlivan, Z & Ada-Daştan, E. N. (2011). Kişilik gelişimi için beden eğitimi ders uygulamaları. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi 25- 27 Mayıs 2011, *Van/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 83- 95.
- Pehlivan, Z. (2004). Fair play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2)*, 49-53.
- Şahin, M. (1998). *Spor ahlakı ve sorunları*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- Ulucan, H., & Bahadır, Z. (2011). Haltercilerin kişilik özelliklerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(2)*, 175-183.
- Ulukan, M. (2021). Farklı dövüş sporu yapan öğrencilerin sportmenlik yönelim düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi, 5(1)*, 52-62.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	M. Vakıf DURMUŞOĞLU
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	İbrahim GENÇGÖR Yener AKSOY
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Zekeriya ÇELİK Yaşar ÇORUH
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	M. Vakıf DURMUŞOĞLU İbrahim GENÇGÖR
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	M. Vakıf DURMUŞOĞLU YENER AKSOY

Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment

Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

No contribution and/or support was received during the writing process of this study.

Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.

Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee

Bu araştırma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Etik Kurulunun 30.06.2022 tarih 2022/658 sayılı kararı ile yürütülmüştür.

This study was conducted with the decision of Ondokuz Mayıs University Ethics Committee dated 30.06.2022 and numbered 2022/658.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.